

VRIJLAND

Ik geloof
dat de mens goed is
ik geloof
dat we allen evenwaardig zijn
ik geloof
dat we de kracht bezitten
te beminnen
te vergeven
te geloven
te volharden
te slagen in onze soms pijnlijke pogingen een goed mens te zijn
te vergeten wie ons pijn deed
te vergeten wat alweer eens niet lukte
te blijven geloven
ik geloof
dat onze onverbiddelijke, onvoorwaardelijke, onverstoorbare liefde
elke machtswellusteling op de knieën kan dwingen
elke angst kan overschaduwen
elke droom kan waar maken
ik geloof

INLEIDING

Is de coronacrisis een voorbijgaand fenomeen? Of is het een gebeuren dat voorgoed onze samenleving zal veranderen? Aanvankelijk geloofde ik het eerste, en heel graag had ik dat ook zo gehouden. Maar ik twijfel er steeds meer aan of “het oude normaal”, het enige normaal dus, ooit nog terugkomt. Als dat klopt hebben we twee opties: ofwel geduldig afwachten wat er allemaal op ons afkomt en lijdzaam toezien, of vooruit denken over hoe wij die nieuwe samenleving zien en hoe we ze zelf willen vorm geven. Wordt het een maatschappij of een samenleving? Dat hangt af van ieder van ons.

Steeds meer lijkt het er op dat de maatschappij voor heel lange tijd zal opgedeeld worden in corona-gevaccineerden en -niet gevaccineerden. Met een duidelijk onderscheid qua behandeling door de overheid. Als de niet-gevaccineerden zoals gevreesd de nieuwe paria's, de nieuwe melaatsen van de samenleving zullen vormen, dan is het aan ons ons - want ik zal er absoluut zeker één van zijn - om na te denken over hoe we die toestand best kunnen overleven, ja zelfs benutten in ons voordeel. Hoe zal onze wereld van morgen, ons Vrijland, er uitzien? Hoe kunnen we die wereld het best organiseren?

De grootste bedreiging lijkt me het instorten van, of de uitsluiting uit de klassieke circuits. Zal ons hele financiële systeem stand houden of zal het vervangen worden door een nieuw, virtueel betalingssysteem?

Het komt er dus op aan te bepalen welke voorzieningen voor ons noodzakelijk zijn, en hoe we daarin best kunnen voorzien. Deze voorzieningen moeten leiden tot een gevoel van rust en veiligheid, in contrast tot de chaos waarin onze maatschappij (ik durf het geen samenleving

meer te noemen) gedompeld is.

Het meest belovende alternatief lijkt me de organisatie van **parallele circuits** op elk vlak dat voor een (alternatieve) samenleving noodzakelijk is. Het is niet de bedoeling de maatschappij in haar geheel te hervormen, maar om een netwerk van eilandjes te creëren binnen die maatschappij waarin de normen en waarden die voor ons belangrijk zijn beleefd en gerespecteerd kunnen worden.

Bepaalde waarden zullen essentieel zijn om te kunnen functioneren binnen dergelijk systeem. Deze waarden zijn in hun geheel te nemen of te laten. Ze worden hieronder verder toegelicht.

Essentiële voorzieningen zijn onder andere:

- water
- voedsel
- energie (licht, verwarming)
- onderwijs
- werk
- gezondheidszorg
- kinderopvang
- handel: uitwisseling van goederen en diensten (betaalsysteem)
- vervoer
- sociale zekerheid
- huisvesting
- bestuur; besluitvorming
- ordehandhaving

Voor alle duidelijkheid een paar termen die in deze tekst frequent zullen terugkeren, en waarvan een goed begrip dus belangrijk is.

Maatschappij: alle bewoners van een land die leven volgens de momenteel gangbare normen en wetten, en hun bestuur/regering.

Gemeenschap: een geografisch omschreven groep mensen die zich samen engageren tot een alternatieve maatschappelijke structuur op basis van een gedachtengoed dat de verder beschreven fundamentele waarden waarborgt.

Samenleving: het geheel van alternatieve gemeenschappen en hun bestuurlijke systemen die eenzelfde ideologie aanhangen. Die gemeenschappen kunnen samen een functioneel geheel vormen met onderlinge contacten en overleg, waarbij ze echter een hoge graad aan autonomie bewaren.

Woongemeenschap: een aantal personen en/of gezinnen die samen een woning in gebruik hebben.

Werkgroepen dienen elk van deze voorzieningen uit te werken en te monitoren eens ze van start zijn gegaan. Daartoe dienen mensen met interesse op dit terrein en een voldoende competentie aangetrokken te worden. Een geschikt platform moet toelaten hierover continu te communiceren.

De bedoeling van deze tekst is niet een eindeloze theoretische discussie aan te gaan over een optimale structuur. De bedoeling is wel zo spoedig mogelijk praktisch aan het werk te gaan om deze ideeën te concretiseren, gemeenschappen te stichten, en gaandeweg de structuur te verfijnen op basis van onze ervaring.

IN OF UIT HET SYSTEEM?

Een belangrijke keuze is die tussen minimale integratie in de bestaande maatschappij met behoud van de eigen waarden, principes en strategieën, waarbij men verspreid blijft wonen en werken maar een **functioneel netwerk** vormt, ofwel de vorming van **communes** als eilandjes buiten die maatschappij.

De vorming van een **commune** is een zeer aantrekkelijk alternatief. Ergens te velde een onafhankelijke gemeenschap vormen lijkt een ware droom. Vrij van alles en iedereen. Maar deze droom heeft zijn beperkingen. Het aantal deelnemers aan de commune is beperkt, het aantal deskundigen en diensten eveneens. Mensen blijven mensen, met hun eigen karakter. Conflictbeheersing binnen de commune is dan ook noodzakelijk. Veel goederen kunnen binnen de commune niet geproduceerd of aangekocht worden.

De andere optie is een **netwerk** te vormen van gelijkdenkenden. Deze optie biedt eveneens tal van voordelen:

- het volume is onbeperkt, want iedereen kan blijven wonen waar hij woont;
- het aanbod aan deskundigen is onbeperkt;
- er blijft een redelijke mate bestaan aan autonomie van de deelnemende partijen;
- er is veel minder ruimtelijke beperking; de "samenleving" kan op een ruime, zij het regionale basis georganiseerd worden;
- er zijn minder beperkingen om in of uit de gemeenschap te stappen dan in een commune.

De gemeenschap zal nooit helemaal afgesloten zijn van de maatschappij. Het is niet de bedoeling de hele maatschappij te veranderen, noch ze te vernietigen. Een soort vreedzame coëxistentie is het streefdoel. De gemeenschap is eerder als een soort goedaardige tumor in een organisme, geen kanker die er op gericht is dat organisme te vernietigen. De 'tumor' functioneert binnen de maatschappij, maakt er gebruik van waar nodig, maar functioneert autonoom. Voor grote projecten zal de samenleving altijd afhankelijk blijven van de maatschappij: fabrieken, wegenbouw...

WAARDEN

Vrijland moet gebaseerd zijn op een aantal fundamentele waarden. Wie zich in deze waarden niet kan vinden heeft geen plaats binnen het systeem. Ze zijn in hun geheel te nemen of te laten.

Deze waarden worden hieronder in enig detail besproken.

BASISDEMOCRATIE

De principes van basisdemocratie worden verder uitgewerkt in het hoofdstuk 'bestuur'. Fundamenteel komt het er op neer dat elke autoritaire structuur wordt afgewezen, en dat alle

leden van de gemeenschap participeren in de besluitvorming.

KLEINSCHALIGHEID

Het netwerk wordt uitgebouwd op regionale basis, zodat uitwisseling en contacten maximaal haalbaar zijn. De organisatie van een gemeenschap gebeurt bij voorkeur binnen deze beperkte regionale grenzen. Productie-eenheden (vb. voeding, schrijnwerkerij...) worden best op beperkte, niet-industriële basis georganiseerd. Kleinhandel en ambachtelijke bedrijfjes passen het best binnen dit concept. Dit werkt ook de individuele verantwoordelijkheid in de hand.

AUTONOMIE

Autonomie is het kunnen functioneren zonder afhankelijk te zijn van anderen. Dit slaat zowel op het individu, het gezin, de gemeenschap als de samenleving. Er wordt binnen de gemeenschap gestreefd naar een maximale onafhankelijkheid van de maatschappij. Deze autonomie zal nooit volledig bereikt worden maar moet wel maximaal nagestreefd worden. Productie en diensten worden georganiseerd op basis van de effectieve behoeften van de samenleving. Zo veel mogelijk behoeften van de gemeenschap worden binnen de eigen schoot voorzien. Samenwerking met andere gemeenschappen voor meer gespecialiseerde, uitgebreide of complexe taken wordt aanbevolen.

SOCIAAL ENGAGEMENT

Er wordt steeds een gezonde balans nagestreefd tussen de individuele behoeften en die van de gemeenschap. De lasten voor het voorzien in de behoeften dienen gelijkmatig onder alle leden verdeeld te worden. Profitariaat wordt niet geduld. Terwijl iedereen terecht oog zal hebben voor de eigen behoeften mogen de belangen van de gemeenschap nooit uit het oog verloren worden. Iedereen dient te beseffen dat het individu niet kan gedijen in de gemeenschap wanneer die gemeenschap als geheel niet gezond en welvarend is. Verantwoordelijkheid opnemen moet gebeuren zowel naar zichzelf, de naaste omgeving als de hele samenleving.

ECOLOGIE

Respect voor de natuur is een basisvoorwaarde die moet vertaald worden in de concrete realisatie van productie en diensten. Er dient spaarzaam omgesprongen te worden met grondstoffen en energie. Alle gebruikte technologie dient milieuvriendelijk te zijn. Productie moet milieuvriendelijk zijn. Stralingstechnologie dient vermeden waar het enigszins kan. Maximale recyclage moet de regel zijn. Pollutie van het milieu is ontoelaatbaar. Lucht, water en aarde mogen door onze aanwezigheid niet overbelast worden. Het milieu moet beter worden van onze aanwezigheid, niet omgekeerd.

RESPECT

Respect voor mekaar, voor het milieu, voor dieren enz. is een absolute voorwaarde om te kunnen deelnemen aan een gemeenschap. Er moet ook respect zijn voor eenieders opvattingen, binnen de grenzen van de basiswaarden, en ieders geaardheid. Vrijheid van meningsuiting is gegarandeerd maar vereist tegelijk de bereidheid om te luisteren naar andere meningen. Meningsverschillen moeten leiden tot een dialoog met mekaar waarbij altijd naar compromissen gezocht wordt.

Respect houdt automatisch ook in dat men de **gelijkwaardigheid** respecteert van iedereen, ongeacht huidskleur, geslacht, seksuele geaardheid, filosofische of religieuze visie,

maatschappelijke status (die overigens best verdwijnt binnen de samenleving).

GEWELDLOOSHEID

Geen enkele vorm van geweld of agressie tegenover andere leden van de samenleving kan worden getolereerd, fysiek, psychisch noch verbaal. Elke agressie staat haaks op de basisvoorwaarde van wederzijds respect.

BESTUUR

Een goed bestuur is noodzakelijk om de samenleving te laten slagen.

De **besluitvorming** in Vrijland is totaal verschillend van deze in de oude maatschappij. De piramide van de besluitvorming wordt volledig omgedraaid. Waar die in de maatschappij van boven naar onder loopt (de top beslist over wat er daaronder gebeurt) is dat in de samenleving precies andersom: de basis beslist wat het niveau daarboven dient uit te voeren, enz.

Dit alles gebeurt in samenspraak tussen de opeenvolgende beslissingsniveau's. Er is altijd kritiek mogelijk in beide richtingen. Die kritiek wordt altijd au sérieux genomen en afgewogen op zijn weerslag op het globale proces.

Er is geen "democratie" in de zin van "de helft plus één heeft gelijk". In plaats daarvan wordt er onderhandeld tussen alle partijen, met wederzijds respect, tot er een **consensus** wordt bereikt. Een consensus is niet wat een (kleine) meerderheid meent. Een consensus is een oplossing waar alle partijen zich uiteindelijk kunnen vinden. Dit vraagt veel dialoog. Dat neemt ook veel tijd in beslag. Maar het resultaat is een stabiele besluitvorming, zonder dat een deel van de groep zich bekocht of uitgesloten voelt.

De basis voor alle regels en wetten binnen de samenleving is de **Universele Verklaring van de Rechten van de Mens**. Geen enkele beslissing is geldig die niet conform is met deze basis.

BASISDEMOCRATIE

Met basisdemocratie bedoelen we dat alle beslissingen van onderuit moeten ontstaan, vanuit de behoeften van de leden. Deze beslissingsstructuur moet dus van onder naar boven georganiseerd worden, vanaf de basis tot de **Raad** die de beslissingen goedkeurt. Binnen die Raad moet gepalaverd worden tot er eensgezindheid is over een nieuwe beslissing. Wordt die eensgezindheid niet bereikt, dan moet de discussie terug naar de basis om verder uitgeklaard te worden, dan terug naar boven. Dit kan een langdurig, tijdrovend proces zijn, maar garandeert dat de beslissingen de wil van de basis weerspiegelen, zonder onaanvaardbare interne spanningen.

Autoritaire beslissingen van individuele leden zijn dus uitgesloten. Het enige gezag komt van de Raad.

De **Raad** bestaat uit een beperkt aantal leden die door de gemeenschap verkozen worden voor een beperkte tijd. Er moet dus een regelmatige turn-over zijn van raadsleden, zodat niemand een monopolie of overdreven machtspositie kan verwerven binnen de Raad. Raadsleden moeten wel lang genoeg in functie blijven om voldoende ervaring op te doen en de materie te beheersen. De Raad wordt best ook niet in zijn geheel vervangen door een nieuwe zodat de continuïteit verzekerd wordt. Een goed systeem zou zijn om jaarlijks een derde van de leden te vervangen, zodat het geheel van de raad om de drie jaar volledig vernieuwd wordt. Twee opeenvolgende termijnen van drie jaar zijn niet toegelaten.

Reglementering moet binnen de gemeenschap tot een absoluut minimum beperkt worden. De spontane invulling van de individuele en collectieve noden moet altijd de leidraad zijn.

Verder zouden zo veel mogelijk bevoegdheden moeten toegekend worden aan de sectoren zelf, vb. onderwijs, gezondheidszorg... zodat die zichzelf kunnen organiseren zonderodeloze discussies met personen die niet de competentie hebben om het beleid van die sector te te organiseren, te beoordelen of te bekriitiseren. Dit kan door vorming van **comité's** op tal van vlakken (wijk, school...) en **werkgroepen** voor de verschillende sectoren: huisvesting, onderwijs, voedselbevoorrading, bestuur... Deze comité's en werkgroepen vormen een tussenniveau tussen basis en Raad.

COMMUNICATIE

Communicatie moet uiteraard gegarandeerd zijn tussen alle (volwassen) leden van de samenleving wat betreft het bestuur ervan. Dit zowel van de basis naar de top (Raad) toe (met eventueel enkele tussenniveau's) als omgekeerd. Maar ook bij jongeren kan best geregeld gepolst worden hoe zij hun situatie ervaren, en of er suggesties zijn voor verbetering.

ONDERWIJS

Alle onderwijs dient gericht te zijn op zelfontplooiing, zelfredzaamheid, kritisch en probleemoplossend denken, op een groeiend zelfbewustzijn. Leren omgaan met informatiebronnen allerhande en die gebruiken om tot een optimale ontwikkeling te komen op alle vlakken. Onderwijs dient te leiden tot competenties die ten dienste staan van het welzijn van de samenleving, niet van winst of onbeperkte productiegroei. Iedereen die op het sociale systeem beroep wil doen zal hiertoe ook zijn steentje moeten bijdragen, volgens eigen kunnen en interesse.

Twee vormen krijgen daarbij de voorkeur: thuisonderwijs en alternatieve schooltjes.

Voor **thuisonderwijs** dient een ouder beschikbaar te zijn met de nodige competenties. Dit is dus niet mogelijk wanneer beide ouders uit huis werken. Een minimum intellectueel niveau en opleiding zijn noodzakelijk. Zijn deze voorwaarden niet vervuld dan blijft enkel alternatieve scholing als optie over.

Voor **alternatieve scholen** ligt het wat complexer, met noodzaak voor de nodige infrastructuur, leerkrachten die de ideologie en methodiek onderschrijven, en officiële erkenning. Daartoe moet het programma de eindtermen kunnen waarborgen. Buiten deze minimum invulling van het officiële programma dient het programma aangepast te zijn aan maximum ontplooiing van de leerlingen, op alle vlakken: intellectueel, fysiek, emotioneel, sociaal, spiritueel en maatschappelijk.

Naast het programma is ook de methodiek van zeer groot belang. Onderwijs dient te vertrekken vanuit de interesse van de leerling. Lessen kunnen getrokken worden uit de bestaande alternatieve onderwijsmethoden: Steiner, Freinet, ...

De ouders moeten nauw betrokken worden bij het beleid en het runnen van de school, inhoudelijk en praktisch.

Contact met andere gelijkgestemde scholen is aanbevolen teneinde een continue zelfevaluatie aan te wakkeren.

VOEDSEL

Gauw even naar de winkel om te halen wat we nodig hebben? Vandaag kan het nog, maar blijft dat zo? Niet alleen een mogelijke schaarste aan voedsel behoort tot de mogelijkheden, maar ook problemen met het betaalsysteem komen hier om de hoek lonken. Hoelang kunnen we nog betalen met cash geld? Hoelang nog voor onze financiële transacties gekoppeld worden aan een aantal voorwaarden, zoals het volledig inpassen in het maatschappelijk systeem? Onvolledig vaccinatieschema? Rekening geblokkeerd! Gaat mijn fantasie te ver? Ik vrees van niet, ik hoop van wel. De toekomst zal oordelen. Wat kunnen we doen om ons te verzekeren van voldoende voedsel?

Een eerste, wellicht meest belangrijke maatregel is het kweken van eigen, bij voorkeur biologisch voedsel. Dit kan op verschillende niveau's:

- groenten en fruit kweken in **eigen tuin**;
 - **volkstuintjes** promoten, waarbij ieder een eigen stukje kan bebouwen op een gemeenschappelijk stuk bouwgrond;
 - het ondersteunen van lokale **bioboeren** door rechtstreeks bij hen te kopen; eventueel actief meewerken op de bioboerderij, al zijn het maar enkele uurtjes per week, gratis, of eventueel in ruil voor hun producten. Overeenkomsten afsluiten met bioboeren voor gegarandeerde leveringen in ruil voor actieve hulp op het bedrijf.
 - inkopen bij **biowinkels** in plaats van bij grootwarenhuizen. Deze winkels hebben het ijs moeten breken voor biologisch voedsel, en riskeren nu buiten spel gezet te worden door het aanbod van grote ketens. Niet dat we tegen eender welk aanbod van biologisch voedsel zijn, maar laten we de pioniers van gezonde voeding vooral niet in de kou staan. Via hen zijn we tenslotte ook minder afhankelijk van de onvoorspelbare distributiebeleid van de grote ketens. Hiermee is meteen ook aangegeven dat niet alleen voldoende voedsel moet voorhanden zijn voor de gemeenschap, de kwaliteit daarvan is ook cruciaal. Je bent wat je eet. Commerciële voeding vol bewaarmiddelen, kleurstoffen, suikers enz. bedreigt onze gezondheid (zwaarlijvigheid, hartproblemen, spijsverteringsstoornissen...).
- De productie van voedsel dient de biologische principes te volgen. Gebruik van pesticiden en herbiciden wordt ten zeerste ontraden.

WATER

Water is de bron van alle leven, essentieel voor ieder van ons. Lijkt evident zo lang het stroomt zodra we ons kraantje open draaien. Maar de voorbije hete zomers keken reeds aan tegen een begrenzing van watervoorziening. Voorlopig was enkel het besproeien van de tuin en het wassen van auto's beperkt, maar het is niet ondenkbaar dat de voorziening van drinkwater zelf ooit in het gedrang komt. En dan hebben we het nog niet eens over de kwaliteit van ons drinkwater. Het is een feit dat ons oppervlaktewater rijkelijk vervuild is met chemische stoffen zoals hormonen en afbraakproducten van medicijnen en zelfs drugs. Krachtige waterfilters die al deze rotzooi uit het drinkwater verwijderen lijken dus steeds belangrijker te worden.

Momenteel volstaat doorgaans de aansluiting op de publieke watervoorziening. Daarnaast is het voorzien in eigen water via opvang van regenwater en het oppompen van grondwater zeker een aandachtspunt als we in de toekomst zelfbedruipend willen zijn.

WONEN

Het risico bestaat dat tal van mensen in de loop van deze crisis hun woning verliezen. Dit drama kan echter tegelijk een opportuniteit zijn voor het zoeken naar alternatieve oplossingen, zoals een woongemeenschap, waarbij men een aantal ruimtes kan uitsparen door ze gemeenschappelijk te benutten. Dit is echter geen oplossing op grote schaal, en sterk afhankelijk van het slagen van de onderlinge relaties binnen de woongemeenschap. De woongemeenschap biedt voordelen zoals het verdelen van taken (vb. bakken, tuinieren, herstellingen) volgens ieders competentie. Het is een bundeling van competenties die iedereen binnen die woongemeenschap ten goede kunnen komen.

Het recht op wonen moet voor ieder lid van de gemeenschap gegarandeerd zijn. Indien nodig moet de gemeenschap helpen oplossingen te zoeken voor een lid waarvoor dit recht in het gedrang komt. Deze hulp ontslaat het lid niet van de verplichting zelf maximaal naar een oplossing te zoeken.

WERK

Arbeid moet gericht zijn op welzijn en niet op winst. Elke job moet ervaren worden als **zinnol en verrijkend**. Indien mogelijk geniet werk binnen de gemeenschap de voorkeur, maar dit is geen noodzaak. Ook hier geniet kleinschaligheid de voorkeur op grote ondernemingen. Arbeid kan geleverd worden zowel binnen als buiten de samenleving. Zelfs als die arbeid buiten de samenleving gebeurt zal er gestreefd worden naar een job die maximaal tegemoetkomt aan de waarden van de samenleving.

Productie

Elke samenleving heeft behoefte aan producten die nodig of wenselijk zijn voor een comfortabel leven. Kleding bijvoorbeeld, of stoffen om die kleding te maken, garen om te naaien, bestek om te eten, een bril om te lezen... Het is evident dat niet iedereen voor zichzelf daarin kan voorzien. Er zijn bedrijven nodig met de nodige technologie en kennis om die dingen te produceren. Wat die bedrijven nodig hebben om te functioneren is

- leiding & planning
- arbeidskrachten
- grondstoffen
- vervoer

Een Vrijlandbedrijf onderscheidt zich echter van een kapitalistisch of communistisch bedrijf op tal van vlakken.

Het beleid van het bedrijf wordt bepaald in samenspraak tussen leiding en werkkrachten. Alle betrokkenen: leiding, kaderpersoneel en arbeidskrachten hebben inspraak in alle facetten van de productie. Al die facetten dienen bespreekbaar te zijn. De uiteindelijke beslissingen worden genomen op basis van een consensus.

Het opzet van het bedrijf wordt bepaald door de maatschappelijke noden, niet door winstbejag. De producten moeten voldoen aan de behoeften van de samenleving, en aan ecologische normen.

HANDEL

Binnen de samenleving moet een maximum uitwisseling van diensten en goederen mogelijk zijn, zowel vrijblijvend als op basis van een vergoeding. Deze vergoeding moet zo weinig mogelijk bestaan uit geld. Fundamenteel moet er een soort **ruilhandel** mogelijk zijn tussen alle leden onder vorm van goederen en diensten. Uiteraard is dit niet altijd mogelijk. Een auto of een onderhoudsbeurt van de boiler staan niet op voldoende gelijkwaardig niveau om een eenvoudige ruil toe te laten. Moet er een soort waardetabel opgesteld worden van deze goederen en diensten waardoor een vergelijking mogelijk wordt? Moeten alle diensten effectief aan een bepaald equivalent voldoen (zoals nu een prijs in euro)? Zijn er andere manieren om deze ruilhandel te balanceren? Heel veel stof tot nadenken!

Tenslotte zal geld wellicht nooit helemaal gebannen kunnen worden, ook al omdat niet alle goederen en diensten binnen de gemeenschap kunnen bekomen worden en dus van de 'buitenwereld' moeten komen waar geld de enige maatstaf is.

ENERGIE

Logischerwijze zal er maximaal gebruik gemaakt worden van alle vormen van hernieuwbare energie. De uitbreiding en technische verbetering van dergelijke bronnen moeten hoog op de agenda staan van de samenleving.

Zonnepanelen kunnen alvast zorgen voor een minimum aan elektriciteit. Warmtewisselaars kunnen voor de nodige warmte of koelte zorgen op een ecologisch verantwoorde wijze. Niet-vervuilende technologieën voor vervoer moeten in sneltempo ontwikkeld worden, vb. waterstofmotor.

Er wordt gestreefd naar maximale onafhankelijkheid van de publieke energieleveranciers.

WELZIJNSZORG

Het welzijn van de samenleving is het hoogste doel. Qua gezondheidszorg moet preventie in de breedst mogelijke zin nagestreefd worden. Dit omhelst gezonde voeding, beweging, slaap, ontspanning enz. Therapeutisch verdienen alle mogelijke alternatieve geneeswijzen onze grootste aandacht: kruidengeneeskunde, homeopathie, acupunctuur, shiatsu, fasciatherapie, ayurveda, energetische behandelingswijzen, meditatie... Alle leden van de samenleving dienen onbeperkt toegang te hebben tot deze therapievormen. Zij moeten vrij kunnen kiezen welke therapie zij wensen te benutten. Een goed werkend immuunsysteem is het streefdoel van alle preventieve en therapeutische ingrepen. Therapieën die het immuunsysteem schaden, zoals immunosuppressiva, antibiotica en vaccins, dienen vermeden te worden.

Voor bepaalde problemen zal altijd nog beroep moeten gedaan worden op de conventionele geneeskunde, vb. bij traumatologie, chirurgie...

Er dient een lijst opgesteld van alle gezondheidswerkers die mee functioneren in de samenleving.

Het begrip gezondheidszorg dient echter nog uitgebreid te worden tot welzijnszorg. Welzijn reikt nog verder dan gezondheid, al is het er onlosmakelijk mee verbonden. Alle andere

aspecten in deze tekst grenzen in feite aan het begrip welzijnszorg, en vormen daarmee één geheel.

Waar mogelijk kunnen de leden van de samenleving genieten van de sociale zekerheid aangeboden door de maatschappij. Waar deze voorzieningen niet voldoen moet de samenleving zelf aanvullende maatregelen treffen zodat ieder lid een voldoende niveau van welzijn kan bereiken.

CULTUUR EN SPORT

Cultuur is een basisrecht van eenieder. Cultuur en creativiteit worden gestimuleerd, zowel tijdens de scholing als voor volwassenen, op het werk en in de vrije tijd. Cultuur kan het werkmilieu aangenamer maken en een goed gevoel bij de leden bevorderen. Culturele activiteiten kunnen zeer uiteenlopend van aard zijn. Hierbij speelt het initiatief van de basis een grote rol.

Sport is belangrijk voor het fysiek en mentaal welbevinden. Sportactiviteiten op ieders maat dienen aangeboden te worden. Overdreven competitiegeest dient daarbij vermeden te worden.

ORDEHANDHAVING

Helaas kunnen er ook in een gemeenschap die het fundamenteel eens is met mekaar over de belangrijke zaken conflicten ontstaan. Individuen kunnen hun verantwoordelijkheden ontlopen. Emotionele stress of conflicten kunnen leiden tot agressie. Er dient binnen de gemeenschap dan ook een systeem uitgedokterd om met dergelijke crisissituaties om te gaan. Ook hier moet gestreefd worden naar dialoog, compromissen en bewustmaking. Lukt dit niet spontaan dan moet de Raad de crisis beoordelen en oplossingen zoeken. Wanneer een lid van de gemeenschap niet bereid is om redelijke compromissen te aanvaarden kan hij door de Raad uitgesloten worden uit de samenleving en alle rechten verliezen.

ik hou van mij
ik hou van jou
ik hou van ons
van het leven
is dat niet wonderbaar?